

De Tweede Kamer heeft nu uitgesproken dat het kwekersrecht het uitgangspunt is voor de plantenveredeling in Nederland. Dat betekent dat er in de Nederlandse octrooiwetgeving een kwekersvrijstelling moet komen voor landbouwgewassen. In Nederland gaat het dan vooral om groentegewassen. De wereldmarkt voor groentezaden wordt bediend door zo'n tien bedrijven die vrijwel allemaal uit Nederland komen.

Verder moet minister Verhagen in de Europese Unie aandringen op aanpassing van de Europese octrooiwetgeving, zodat ook daar de kwekersvrijstelling geldt. Daarvoor hoeft hij alleen maar het voorstel van Duitsland met die strekking te volgen. Een adviescommissie in Duitsland waarschuwde afgelopen jaar al dat enkele multinationals de plantengenetica in handen krijgen en daarmee de land- en tuinbouw buitenspel zetten bij de toekomstige plantenveredeling. Dat is rampzalig voor de wereldvoedselvoorziening, want die bedrijven zijn alleen maar uit op winst voor hun aandeelhouders. Het kwekersrecht leidt daarentegen tot blijvende concurrentie tussen veredelingsbedrijven en tot de ontwikkeling van nieuwe variëteiten tegen een redelijke prijs.

"Ik heb hier in 2004 al voor gewaarschuwd, toen de Europese Bio-octrooirichtlijn in de Nederlandse wetgeving werd geïmplementeerd. Sindsdien is de situatie, waarbij patenten van multinationals de ontwikkeling van nieuwe rassen blokkeren, alleen maar verontrustender geworden. Gelukkig grijpt de Tweede Kamer nu in."

Bron: Resource, jaargang 5, no.19, 26 mei 2011

Red het insect, tel de lijkjes

Wageningen University heeft de splashteller gelanceerd: een website waarop automobilisten kunnen registreren hoeveel geplette insectenlijkjes ze op hun nummerbord vinden.

Zo kan de universiteit verschillen in insectendichtheid meten en zien hoe het weer het vlieggedrag beïnvloedt. Tot hilariteit van de voorbijgangers gaat insectenteller Fedor Gassner (30) dagelijks even op zijn knieën om te tellen. "Als het er na een lange rit meer dan honderd zijn, ben ik wel even bezig. Het schoonpoetsen duurt hooguit vijftien seconden. Ik doe graag mee - het fascineert mij waarom er de ene keer zoveel meer insecten zijn dan de andere."

Jaarlijks komen zo'n vijfhonderd miljard insecten om in het Nederlandse verkeer. "Dat is niet te vermijden", zegt bioloog Arnold van Vliet. "Maar als je iets voor insecten wilt terugdoen, help dan tellen. Poets vooraf de kentekenplaat schoon en tel na afloop het aantal lijkjes en

bloedspatten, noteer het aantal kilometers, plaats en dagdeel." Van Vliet liet zich inspireren door een Brits project uit 2004: the Big Bug Count. "Maar we willen ook écht meer gegevens. Nederland telt zo'n twintigduizend insectensoorten waar we weinig van weten. Zo'n drieduizend soorten zijn nog niet eens ontdekt. We zijn bezorgd dat het totale aantal afneemt - dat is slecht nieuws voor vogels en voedselgewassen. Maar we weten pas meer als we het meten."

De universiteit vraagt om de lijkjes op de nummerplaat omdat alle platen even groot zijn. De metingen zijn daarvoor vergelijkbaar. Doe mee: www.splachteller.nl

Bron: NRC.NEXT, 25 mei 2011 woensdag

Vliegkunstenaars filmen kleinste insect in vlucht

Het Wageningse team Vliegkunstenaars, winnaar van de Academische Jaarprijs 2010, is er als eerste in geslaagd om met een bijzondere hogesnelheidscamera high-speed-films te maken van piepkleine sluipwespen.

De unieke beelden zijn gefilmd op een snelheid van 22.000 beelden per seconde. De beelden worden dus bijna 900 maal sneller ververst dan bij een TV. In de korte tijd tussen twee TV-beelden heeft een sluipwesp zijn vleugels al veertien keer op en neer geslagen.

Nog niet eerder werd het vlieggedrag vastgelegd van *Trichogrammasluipwespen*, met 0,7-1,5 mm spanwijdte de kleinste vliegende insecten die worden ingezet ter bestrijding van schadelijke rupsen. De insectjes reizen mee met grotere insecten zoals vlinders, maar hoe de dieren zelf vliegen om een vlinder te bereiken heeft tot nu toe niemand kunnen zien. De kleinst bekende insect ter wereld is ook een sluipwesp; de Tanzaniaanse sluipwesp heeft een spanwijdte van minder dan 0,3 mm en is daarmee nog bijna driemaal kleiner. Dit extreem kleine insect kan nog niet gekweekt worden zodat deze dieren alleen in het wild ontdekt en gefilmd kunnen worden.

Op de high-speed-beelden is te zien hoe de sluipwesp opspringt, rondvliegt en soms bijzonder onfortuinlijk landt – op zijn snuit. Toch stelt zijn elegante vleugelslag de sluipwesp in staat om afstanden vliegend te overbruggen om zo bijvoorbeeld op een koolwitje te landen en mee te liften. De films onthullen ook de slagfrequentie van het beestje; met 350 slagen per seconde houdt het zijn minieme gewicht van minder dan 1/40.000ste van een gram in de lucht.

De filmpjes zijn door onderzoekers van Wageningen University, onderdeel van Wageningen UR, gemaakt met een Phantom hogesnelheidscamera, die vanaf volgende week beschikbaar wordt gesteld aan de deelnemers van het Vliegkunstenaars-project. Binnen dit project kunnen